

ГЕНЕАЛОГІЧНІ СТУДІЇ

УДК 929.52

Галина Ярова

РОДОВІД КОРНІЄВСЬКИХ: ГЕНЕАЛОГІЧНІ ДЖЕРЕЛА

У статті вперше на підставі архівних документів реконструйовано родовід відомого майстра музичних інструментів і кобзаря-віртуоза О.С. Корнієвського (1889-1988), який походив з козацької родини, що мешкала в Данилівці Менського району Чернігівської області. Описана джерельна база генеалогічного дослідження і представлений родовідний розпис від 1750 року.

Серед визначних дат 2009 року, пов'язаних з Чернігівським краєм, – 120 річниця з дня народження українського Страдіварі – видатного майстра музичних інструментів і кобзаря-віртуоза Олександра Самійловича Корнієвського. Корюківка, де майстер прожив не одне десятиліття свого довгого життя, гідно вшанувала його пам'ять: на честь О.С. Корнієвського названо вулицю, на якій він мешкав. Йому присвячено частину оновленої експозиції в Менському історичному музеї. Ще одним подарунком до дня народження Олександра Самійловича стала велика дослідницька робота, яка дозволила уточнити деталі його родоводу. У книзі “В рокотанні-риданні бандур”, присвяченій життю і творчості О.С. Корнієвського, перше видання якої побачило світ у 2006 році, син Олександра Самійловича Олександр Олександрович опублікував статтю “Рід наш козацький”, а також родовід Корнієвських, складений за сімейними переказами і відомостями [1: 337-339]. Засновником роду було названо козака Івана Корнієвського, який жив у XVIII столітті. Найбільш ранні точні дати народження членів сім'ї на час написання книги були відомі починаючи з 1886 року. Фактично, в основу поколінного розпису і генеалогічного дерева були покладені власні спогади Олександра Самійловича. Він прожив майже сто років, мав чудову пам'ять і зберіг досить багато відомостей про свій рід. Проте в його розпорядженні не було документів, які збереглися в Державному архіві Чернігівської області, здатних розповісти багато нового про походження не тільки уславлених, але й звичайних селянських родин Чернігівщини починаючи від 1700 року. Перш за все матеріали для реконструкції родоводу Корнієвських було знайдено в метричних книгах Троїцької церкви села Данилівка Сосницького повіту. У Російській імперії, до складу якої входила найбільша частина українських земель, церковний облік православного населення розпочався у 1702 році за наказом імператора Петра I [2: 178]. У 1724 році Синод розробив форму метричних книг, що складалася з трьох частин, до яких заносилися відомості про народження, хрещення, вінчання та відспівування людини. Запис про хрещення дитини містив повну дату її народження та хрещення, а також відомості про місце мешкання, соціальний стан, прізвище, ім'я та по батькові батька та ім'я та по батькові матері, віросповідання та законність шлюбу, місце мешкання, соціальний стан, імена, по батькові та прізвища хрещених батьків (“восприемников”), ім'я священика та причта, що здійснили

© Ярова Галина Гуріївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри методики навчання іноземних мов та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

таїнство. У записі про вінчання повідомлялась дата здійснення таїнства, місце мешкання, соціальний стан, ім'я, по батькові та прізвище із зазначенням віку, віросповідання та кількості шлюбів для наречених (для нареченої вказувалося ім'я батька або попереднього чоловіка, якщо то був не перший її шлюб), місце мешкання, соціальний стан, ім'я, по батькові та прізвище поручителів (із зазначенням – по нареченій чи по нареченому), ім'я священника та причта. Метричні книги зберігалися у церквах. Священники мали раз на рік робити копії з цих книг і надсилати їх до консисторій. Саме консисторські примірники, які містять книги про хрещення, вінчання та відспівування за один рік по всіх приходах одного повіту чи міста, зберігаються в архіві. Метричні книги Троїцької церкви села Данилівка Сосницького повіту доступні для вивчення починаючи з 1875 року і до початку ХХ століття. Нами були опрацьовані документи починаючи з 1875 по 1905 роки (фонд №679, опис № 10, од. зб. №№239, 246, 251, 254, 257, 262, 269, 276, 282, 288, 472, 479, 485, 490, 497, 501, 878, 883, 890, 895, 899, 908, 911, 920, 922, 929, 935, 943, 946, 953, 960).

Джерельною базою для реконструкції родоводів починаючи з першої половини ХVІІІ століття можуть слугували сповідальні розписи (відомості), введені у діловодство з 1697 року. Їхню форму було узаконено у 1737 році. Склалися вони щороку і містили три іменні списки: до першого вносилися ті, хто був на сповіді і причащався, до другого – ті, хто “исповедался токмо, а не причащалися”, до третього –ті, хто на сповіді не був (сюди записували маленьких дітей). Зі сповідального розпису можна дізнатися про подвірний склад мешканців села чи містечка із зазначенням усіх дітей, старших одного року, та їхній вік на момент складання розпису [2: 182-183].

У Державному архіві Чернігівської області зберігається і видається для пошукової роботи Сповідальна книга церков Сосницького повіту Новгород-Сіверського намісництва за 1783 рік (фонд № 679, оп. №1, од зб. № 544). Серед інших там є записи, зроблені священником Троїцької церкви села Данилівка. У той рік до сповіді приходили тридцятидворічна вдова Корнієвська та її діти – тринадцятирічна Пелагея, восьмирічний Петро і шестирічна Євдокія. Це найдавніша документальна згадка про Корнієвських, яку на даний час пощастило відшукати. Вдова Корнієвська з дітьми належала до впливової козацької родини, бо з нею разом (як мешканці її двору) записано багато її служителів з сім'ями, а саме: Карпо Данилович Шаравський 18 років, Сидір Федорович Кот...(далі незрозуміло) 61 року, його син Петро 24 років, його дружина (ім'я незрозуміло) 25 років, їх діти Никифор 6 років і Феодора 1 року, Антоній Максимович Льченко 29 років, його дружина Євдокія Андріївна 28 років, їх діти Стефан 8 років, Марфа 4 років і Павло 1 року, рідний брат Антонія Калиник Максимович з дружиною Марією Кузьмівною, а також Петро Корнилієвич Улик 56 років. Тобто, так би мовити, “під командуванням” у вдови-козачки Корнієвської був цілий загін. Записано їх у розділі сповідальної книги, який мав назву “Военные и их домашние”. В цьому розділі записувалися і поміщики. Священники і їх сім'ї записувалися окремо.

Наступна віха історії Корнієвських – сповідальна книга церков Сосницької сотні за 1830 рік (фонд №679, опис №1, од.зб. №552). У документі “Роспись епархии Черниговской протопопии повета Сосницкого села Даниловки церкви Живоначальной Троицы священника Павла Бучинского Онищенка при оной церкви обретающегося в приход ниже явленных чинов людей соизволением против каждого имени о бытии их во святую четыре Десятицу в исповеди и святых тайн причастия, и кто ж не исповедался за молодетством сего 1830 года” священник Павло Петрович Бучинський-Онищенко у розділі “Военные и их домашние” під 16 номером зробив запис про родину 52-річного Петра Прокоповича Корнієвського. Насправді, Петру Корнієвському у 1830 році було 55 років, адже це той самий восьмирічний у 1783 році хлопчик, імені батька якого з першого документа ми не знали. А тепер бачимо, що чоловіком вдови Корнієвської був

Прокіп, отже, в родоводі Корнієвських визначено ім'я пробанта – засновника роду. Це козак Прокіп Корнієвський. Його вдова була у 1783 році тридцятидворічною, отже, Прокіп народився приблизно у 1750 році. Він рано пішов з життя і залишив після себе двох дочок і сина Петра. З Петром у 1830 році мешкали його дружина Ксенія Василівна 51 року та їхні діти: Стахій 24 років, Кирило 22 років і два одружених сини Михайло 37 років (його вік підтверджує, що Петро не міг бути у 1830 році 52-річним, адже тоді б він народив сина у 15 років) та Іван 31 року з дружиною Мариною 29 років. Михайло мав дружину Євгенію 37 років і п'ятеро дітей: 22-річного Хому, 18-річну Параскевію, 12-річного Петра, 9-річну Марину і ще одну Параскевію 4 років. (Дітям в одній сім'ї у ті часи нерідко давали однакові імена. Так, у роду гетьмана Данила Апостола серед інших в одній сім'ї зустрічаємо згадку про рідних сестер “Ганну старшу” і “Ганну молодшу” [2: 257]). Олександр Самійлович Корнієвський – нащадок (онук) Кирила Петровича, якому у 1830 році було 22 роки.

Нижче наведемо поколінний розпис Корнієвських, інформація в якому представлена за такою методикою:

Римськими цифрами позначаються родові коліна – вся сукупність представників однієї родини, яка має однаковий ступінь (коліно) споріднення: I коліно складають основоположники роду – батько й мати, II коліно – рідні брати й сестри, III – двоюрідні і т.д.

Почерговість нумерується арабськими цифрами: 1, 2, 3 і т. д.

Перший з представників родини отримує № 1. Наступний представник родини отримує № 2. Якщо він син чи дочка № 1, то в кінці рядка ставиться відповідний номер 1 (.....1).

Знак * ставиться перед роком народження людини, знак # перед роком смерті.

Знаком X позначається дружина або чоловік нащадка роду Корнієвських.

У разі, коли не маємо інформації про якесь прізвище, ім'я чи по батькові, використовується латинська літера N (наприклад, Ганна N N).

Дати до 1917 року вказано за старим стилем.

Жирним шрифтом виділено прямиий родовід О.С. Корнієвського і його нащадків.

КОРНІЄВСЬКІ

I

1. Прокіп N , * бл. 1750 # до 1783

x NNN

II

2. Пелагея Прокопівна, *1770 1

3. Петро Прокопович, *1775 1

x Ксенія Василівна N, *1779

4. Євдокія Прокопівна, *1777 1

III

5. Михайло Петрович, *1792 3

x Євгенія NN, *1793

6. Іван Петрович, *1799 3

x Марина NN, *1801

7. Стахій Петрович, *1806 3

x NNN

8. Кирило Петрович, *1808 3

x NNN

IV

9. Хома Михайлович, *1808 5

10. Параскевія (старша) Михайлівна, *1812 5

11. Петро Михайлович, *1818 #13.02.1885 5

x NNN

12. Марина Михайлівна.....	5
13. Параскевія (молодша) Михайлівна	5
14. Євдокія Михайлівна	5
15. Стефан Стахієвич, *бл.1840.....	7
х Глікєрія Якимівна N	
16. Андрій Стахієвич	7
х Параскевія Григорівна N	
17. Данило Кирилович, *бл.1838	8
.....х Ганна Андріївна, *1839 #28.08.1891	
18. Іван Кирилович, *бл.1850	8
х Феодосія Михайлівна N	
19. Самійло Кирилович, *бл. 1865	8
х Агафія Іванівна N	
V	
20. Андрій Петрович, * бл.1845.....	11
х NNN	
21. Борис Петрович, * бл. 1845	11
х Синкліфікія Стефанівна	
22. Пахом Петрович, * бл. 1850.....	11
х Єлизавета Ісидорівна (Винниченко (?) з Величківки)	
23. Володимир Петрович, * 1856 #1883	11
х Юліанія Омелянівна Плющ *1857	
24. Євфимій Стефанович	15
25. Євгенія Стефанівна, *1876	
х Володимир Михайлович Федорченко (з Феськівки), *1876	
26. Дарія Стефанівна, *1874	15
х Іван Тадейович Косатий (з Мени)	
27. Олександр Андрійович	16
27. Іван Андрійович	16
28. Прокіп Данилович, бл. *1870	17
х Анастасія Федорівна N	
29. Марина Данилівна, *1871	17
х Никифор Максимович Ситник, *1869	
30. Василь Данилович, *1874	17
х Надія Сергіївна Лєвошко, *1880	
31. Ганна Данилівна, *10.09.1879	17
32. Матрона Данилівна, *29.10.1881	17
х Дионисій Максимович Кравченко, *1882	
33. Мирон Іванович, бл. 1870	18
х Марія Гнатівна N	
34. Олександра Іванівна, *09.06.1879	18
35. Ганна Іванівна, *27.01.1881	18
36. Анастасія Іванівна, *26.09.1885.....	18
37. Семен Іванович, *02.02.1891	18
38. Григорій Самійлович, *07.08.1887.. #1947	19
39. Олександр Самійлович, *08.03.1889 #31.01.1988	19
х (1) Єфросинія Яківна Кузьминська, *1892 #01.03.1943	
х (2) Марія Тимофіївна Шматок, *15.10.1929 #29.12.2004	
40. Федір Самійлович, *16.05.1891 #1962.....	19
х Параскевія N Москальчук	
41. Олена Самійлівна, *25.05.1894 #10.07.1894	19
VI	
42. Феодора Андріївна	20
43. Василь Андрійович	20
х Ганна Терентіївна N	

44. Юліанія Андріївна, *1863	20
х Платон Ілліч Вахненко (з Величківки)	
45. Неоніла Борисівна, *1863 #28.01.1882	21
46. Ганна Борисівна, *1867	21
х Іван Якович Самоїленко	
47. Стахій (Євстафій) Борисович, * бл. 1870	21
х Юліанія Григорівна N	
48. Данило Борисович, *бл. 1875	21
х Ганна Антонівна	
49. Матрона Борисівна, *30.02.1875	21
х Павло Ісакович Корнієнко, *1878	
50. Андрій Пахомович, * бл. 1875	22
х Катерина Павлівна Корнієнко, *1875	
51. Гаврило Пахомович, *1876.....	22
х Матрона Стефанівна Товсто'ят, *1878	
52. Кирило Пахомович, *08.05.1878	22
х Ганна Михайлівна N	
53. Ксенія Пахомівна, *11.01.1882	22
х Марко Максимович Кравченко (з Киселівки), *1881	
54. Євдокія Пахомівна, *02.08.1884	22
55. Феодосія Пахомівна, *29.05.1888	22
56. Микита Володимирович, *12.08.1880.....	23
57. Захарія Володимирович, *29.12.1883	23
58. Ганна Прокопівна. *19.11.1893	28
59. Микола Прокопович, *15.10.1897	28
60. Федір Васильович, *02.07.1902	30
61. Юліан Миронович, *07.10.1890.....	33
62. Дмитро Миронович, *29.12.1892	33
63. Ольга Миронівна, *11.07.1895	33
64. Кирило Миронович,..*10.05.1899	33
65. Олександр Миронович, *11.03.1902	33
66. Тетяна Григорівна, *1913 #1985.....	38
67. Павло Григорович, *1917 #1942	38
68. Костянтин Григорович, *02.11.1920 # 2000	38
69. Леонід Олександрович, *27.04.1916 #16.09.1994.....	39
х Тамара Федорівна Щасва, *12.02.1920 #06.03.1996	
70. Віра Олександрівна, *1912 #1941	39
72. Олександр Олександрович, *25.10.1920 #07.04.2008	39
х Діна Степанівна Назарова, *10.03.1928	
73. Клавдія Олександрівна. *1925 #1930	39
74. Віталій Федорович	40
75. Анатолій Федорович.....	40
76. Валентина Федорівна	40
77. Петро Федорович	40
VII	
78. Петро Васильович, *02.08.1888	43
79. Марія Василівна, *06.09.1901	43
80. Платон Євстафійович, *18.11.1887.....	47
81. Сергій Євстафійович, *23.06.1890.....	47
82. Нестор Євстафійович, *28.10.1891 #04.02.1894	47
83. Филімон Євстафійович, *14.12.1900	47
84. Парфентій Євстафійович, *15.12.1903	47
85. Апполінарія Євстафіївна, *04.01.1894	47
86. Варвара Євстафіївна, *30.11.95	47
87. Ганна Євстафіївна, *02.02.1898 #22.01.1899	47

88. Михайло Данилович, *20.11.1897	48
89. Ксенія Данилівна, *28.01.1901	48
90. Андрій Андрійович, *16.10.1900	50
91. Феодосій Андрійович, *08.09.1902	50
92. Таїсія Андріївна, *1893 #14.07.1894	50
93. Февронія Андріївна	50
94. Марія Гаврилівна, *18.01.1900 #06.03.1900	51
95. Никанор (Никифор?) Гаврилович, *28.07.1901 #09.10.1903	51
96. Юстинія Гаврилівна, *08.10.1903	51
97. Василь Кирилович, *27.12.1903	52
98. Наталія Костянтинівна	68
99. Іван Костянтинович	68
100. Олександр Леонідович, *20.02.1940	69
101. Тетяна Олександрівна, *19.12.1954	72
х Євген Іллч Калінін, *11.02.1958	
102. Олександр Олександрович, *23. 07.1956	72
х Марія Степанівна Варич, 04.01.1963*	

Дослідження родоводу Корнієвських тільки розпочате. Будемо сподіватися, що пошуки в архівах дозволять відкрити нові імена, цікаві історичні деталі і подробиці життя цього славного українського роду.

1. В рокотанні-риданні бандур/ Авт.- упоряд.: М.А. Шудря, В.Г. Нечепя. – К.: МАУП, 2006. – 464 с.

2. Томазов В.В. Генеалогія козацько-старшинських родів: історіографія та джерела (друга половина XVIII – початок XXI ст.). – К.: Видавничий дім “Стилос”, 2006. – 284 с.

